

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Mater Dei Instituut te BRASSCHAAT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	29851-29827
Instellingsnummer	29827
Instelling	Mater Dei Instituut
Directeur	Yolanda VAN BERGEN
Adres	Bredabaan 394 - 2930 BRASSCHAAT
Telefoon	03-651.86.51
Fax	03-653.34.74
E-mail	secretariaat@materdeibrasschaat.be
Website	http://www.materdeibrasschaat.be
Bestuur van de instelling	VZW OZCS Noord-Kempen
Adres	Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN
Scholengemeenschap	SGKSO Voorkempen
Adres	Turnhoutsebaan 430 A - 2110 WIJNEGEM
CLB	Vrij CLB Voor - en Noorderkempen
Adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-02-2015, 03-02-2015, 04-02-2015, 05-02-2015, 06-02-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-02-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	26-03-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart WINDELS
Teamleden	Johanna COEMAN, Ria COENEN, Wendy FRANQUET, Etienne GIELEN, Vera TIMMERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING.....	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 VOET.....	8
4.1.1.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)	9
4.1.1.3 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/080)	11
4.1.1.4 Nederlands in aso en tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)	13
4.1.1.5 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)	16
4.1.1.6 Bedrijfseconomie in tso derde graad Handel (leerplan D/2013/7841/014)	19
4.1.1.7 Economie in aso derde graad Economie-moderne talen (leerplan D/2006/0279/051)	21
4.1.1.8 Mode in bso derde graad Moderealisatie en -verkoop (leerplan D/2010/0279/044)	24
4.1.1.9 Mode in bso derde leerjaar van de derde graad Mode-verkoop (leerplan D/2003/0279/012)	27
4.1.1.10 Specifiek gedeelte verzorging in bso derde graad Verzorging (leerplan D/2014/7841/033)	29
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	32
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	32
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	33
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	34
5.1 Aanvangsbegeleiding.....	34
5.2 Leerbegeleiding	35
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	38
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	40
7.1 Wat doet de school goed?.....	40
7.2 Wat kan de school verbeteren?	40
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	40
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	41
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	41

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Mater Dei-instituut in Brasschaat profileert zich en functioneert als één pedagogisch geheel. Administratief bestaat dit pedagogisch geheel uit twee scholen: een school met een studietoelaanbod in de eerste graad (schoolnummer 29851) en een school met een studietoelaanbod in de tweede en de derde graad (schoolnummer 29827). De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dienen de twee verslagen samen gelezen te worden. De onderdelen Samenvatting (2), VOET (4.1.1.1), Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (4.1.2), Overige erkenningsvoorwaarden (4.1.3), Reglementering (4.2), Kwaliteitsbewaking van de processen (5) en Algemeen beleid (6) zijn identiek in beide verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Mater Dei-instituut is een middelgrote school, gelegen aan weerszijden van de Bredabaan in het centrum van Brasschaat. Het Mater Dei-instituut vormt samen met vijf andere scholen de scholengemeenschap 'SGKSO Voorkempen'.

Het onderwijsaanbod in de bovenbouw bestaat uit verschillende studierichtingen in het aso, de studiegebieden Mode en Personenzorg in het bso en de studiegebieden Handel en Personenzorg in het tso. Een brede eerste graad bereidt de leerlingen op al deze studiegebieden en studierichtingen voor. De school profileert zich als een open school, die aan alle leerlingen aandacht en ondersteuning biedt. De sterke leerbegeleiding op schoolniveau en de zorg voor leerlingen met bijzondere pedagogische noden tonen aan dat de school haar pedagogisch project met succes in praktijk brengt. In de school heerst een gemoedelijke sfeer en een gestructureerd en veilig leerklimaat. Mede omwille van de sterke leerbegeleiding en het engagement van de leraren zijn de schoolse resultaten veelal goed. De overgrote meerderheid van de leerlingen stroomt vlot door in de eigen school.

Twee directeurs en een technisch adviseur coördinator leiden het Mater Dei-instituut. Zij stellen zich toegankelijk op en betrekken de personeelsleden bij de besluitvorming. Het beleid investeert in de vernieuwing van de gebouwen en actualiseert de ICT-infrastructuur. Ondanks deze recente inspanningen zijn de uitrusting en de leermiddelen voor sommige vakken aan modernisering toe. Het lerarenkorps is de laatste jaren sterk verjongd en de vele nieuwe leraren worden kwaliteitsvol begeleid. De school leeft de regelgeving na.

Het erkenningsonderzoek leidt tot uiteenlopende bevindingen. Voor een aantal vakken voldoet de leerplanrealisatie. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen is een voorbeeld van goede praktijk. Voor sommige vakken stelde de inspectie echter tekorten vast die opvolging vereisen. Dat is het geval voor wiskunde in de eerste graad A-stroom, voor project algemene vakken in de tweede graad bso en voor mode in zowel het tweede beroepsvoorbereidend leerjaar als de derde graad bso. De tekorten zijn voornamelijk te wijten aan een onvoldoende leerplangerichte aanpak en onderwijsorganisatie, waardoor zich hiaten voordoen op het vlak van het onderwijsaanbod en van de evaluatie.

De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het aanbod en van de evaluatie. De schoolleiding verwacht dat zij hun evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplandoelstellingen en dat zij tot een efficiënte integratie van evaluatie en leerbegeleiding komen. Er is echter veelal nood aan een betere afstemming van de evaluatiepraktijk op de vaardigheidsgerichte leerplannen, aan meer gelijkgerichte aansturing van de stage en van de geïntegreerde proef en aan opvolging van de vakgroepwerking.

De school heeft een traditie van interne kwaliteitszorg die gericht is op schoolontwikkeling en het optimaliseren van organisatorische aspecten van de schoolwerking. Het schoolbeleid verzamelt allerlei gegevens, bevraagt leerlingen en leraren regelmatig, analyseert de resultaten en stuurt bij waar nodig. Het vormt voor de school nog een uitdaging om deze kwaliteitsbewaking uit te breiden tot een systeem waarmee zij alle aspecten van de eigen kwaliteit kan bewaken om op basis daarvan concrete actiepunten op lange termijn te bepalen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De efficiënte samenwerking tussen de preventieadviseur van de scholengemeenschap, de lokale preventieadviseurs, de directie en het lerarenteam leidt tot een systematische zorg voor een veilige leer- en werkomgeving.

Omwille van de lacunes in de leerplanrealisatie van een aantal vakken, besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies, beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Nederlands	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Nederlands	cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 2 ASO Latijn	Nederlands	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Nederlands	
Graad 2 BSO Moderealisatie en - presentatie	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Handel	Nederlands	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Nederlands	expressie, huishoudkunde, opvoedkunde
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 BSO Moderealisatie en - verkoop		mode
Graad 3 BSO Mode-verkoop		mode
Graad 3 BSO Verzorging		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Handel		bedrijfseconomie

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 VOET

Voldoet

- Doelgerichtheid** De visie en de planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET). De school heeft een visie op de VOET die gebaseerd is op haar pedagogisch project. Het pedagogisch project is zeer sterk gedragen door heel het schoolteam. Vanuit haar pedagogisch project streeft de school een brede vorming bij alle leerlingen na. Er is een doordacht actieplan op basis van de PDCA-cirkel (plan, do, check, act) om de VOET op korte en lange termijn in de praktijk te brengen. De talrijke projecten die in die context plaatsvinden, worden gescreend op hun bijdrage tot het nastreven van de VOET. Dit gebeurt ook met de buitenklasactiviteiten en op vakniveau. Deze linken worden geregistreerd en jaarlijks wordt een overzicht gemaakt. Door een evaluatie na de activiteit wordt de koppeling aan de betrokken VOET bewaakt. Daaruit blijkt dat deze activiteiten ruim volstaan om nagenoeg alle VOET bij alle leerlingen na te streven.
- Ondersteuning** De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De organisatie en de coördinatie van de VOET is in handen van twee graadcoördinatoren. Zij zijn verantwoordelijk voor de opvolging en de bijsturing van het actieplan. Ook de coördinatie van de registraties, de evaluaties en de daaraan gekoppelde eventuele bijsturingen horen tot hun taak. Er zijn heel wat leraren actief bij kwaliteitsvolle vakoverschrijdende projecten betrokken, waardoor er voldoende draagvlak is. De communicatie over de VOET-werking verloopt via de personeelsvergaderingen. Ook de ouders worden daarvan op de hoogte gebracht. Op vakkenniveau ligt het initiatief om het engagement ten aanzien van de VOET te realiseren bij de individuele leraar en de vakgroepwerking. Er is een voldoende groot draagvlak voor het bewust koppelen van projecten aan VOET en voor het inventariseren vanuit de vakken.
- Doeltreffendheid** De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijsturingen. De meeste activiteiten worden door leerlingen of leraren geëvalueerd aan de hand van een verslag. Deze verslagen focussen op het verloop, de invulling en de beleving van de activiteiten. De school gaat op basis van deze documenten de werking van de vakoverschrijdende initiatieven na, onder meer in relatie tot de beoogde VOET en de bereikte leerlingengroepen. De evaluatie leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijsturingen. Uit de analyse blijken een goede dekkingsgraad en diepgang in het nastreven van de VOET. De invulling van de VOET binnen de vakken wordt inhoudelijk veeleer weinig opgevolgd. Men rekent daarvoor op de verantwoordelijkheid van de vakgroep.

Ontwikkeling	De professionalisering maakt integraal deel uit van een optimale kwaliteitszorg met betrekking tot de inspanningsverplichting voor VOET. Er zijn waardevolle professionaliseringsinitiatieven genomen. Het schoolteam werd geïnformeerd over de nieuwe VOET. Waar nodig werd nascholing gevolgd of werd ondersteuning gezocht bij externen.
Sociorelationele ontwikkeling	Het voorgelegde overzicht van de initiatieven waarmee de eindtermen uit deze context worden nagestreefd, is betrouwbaar en vrij volledig. Op deze wijze kan worden afgeleid dat de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang wordt nagestreefd. De inventarisatie toont aan dat de meeste eindtermen invulling krijgen bij initiatieven die voor alle leerlingen van een leerjaar, een graad of de hele school bestemd en verplicht zijn. Initiatieven die ondersteunend werken voor deze context zijn: het titularisuur in het eerste jaar, de wereldmeerdagse, de Zuidag, de rozenactie. De jaarlijkse herhaling van diverse schoolbrede acties zorgt voor blijvende aandacht voor een aantal eindtermen doorheen de schoolloopbaan. Andere eindtermen worden meer leeftijdsgebonden aangeboden (schooltoneel voor de derde graad). De gedeeltelijk in kaart gebrachte aanvulling vanuit de vakken illustreert dat deze een aanzienlijke bijdrage leveren voor het nastreven van enkele eindtermen in sommige graden en studierichtingen.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen projecten en vakken. Opvallende projecten zijn: het project rond water, de wetenschapsweek, fietsen in de groene gordel. De gedeeltelijk in kaart gebrachte aanvulling vanuit de vakken illustreert dat deze een aanzienlijke bijdrage leveren voor het nastreven van enkele eindtermen in sommige graden en studierichtingen.

4.1.1.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)

Voldoet

De leerplanrealisatie is in de beide graden nipt voldoende. In de tweede graad worden de specifieke eindtermen in voldoende mate gerealiseerd. In de derde graad worden door een gebrekkige planning zowel voor cultuur- als voor gedragswetenschappen een aantal leerplandoelstellingen niet aangeboden. Toch is de evaluatie voldoende representatief voor het geheel van de eindtermen.

Onderwijsaanbod	De school voegt vanuit het complementair gedeelte een extra lesuur toe aan het specifiek gedeelte van de studierichting met als doel sommige specifieke eindtermen in voldoende mate te kunnen realiseren.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	In de tweede graad worden zowel in cultuur- als gedragswetenschappen de leerplandoelstellingen in voldoende mate en evenwichtig gerealiseerd. Wat de onderzoeksvaardigheden betreft, is de realisatie minder kwaliteitsvol. Heel wat vaardigheden worden via opdrachten in het leerwerkboek gerealiseerd. Daarnaast krijgen de leerlingen de kans om via het maken van een "Levensboek" de theoretische kennis van zowel cultuur- als gedragswetenschappen te toetsen aan de eigen ervaringen. De daarbij horende opdrachten zijn inhoudelijk voldoende doelgericht, maar de onderzoeksvaardigheden worden niet steeds expliciet gekaderd en de evaluatiecriteria ontbreken. Voor de beide vakken ontbreekt een duidelijke lijn wat het verwachte beheersingsniveau betreft. Ook de feedback sluit onvoldoende aan bij de doelen en geeft geen aanwijzingen over het onderzoekend leerproces.

In de derde graad is voor cultuurwetenschappen de leerplanrealisatie in het tweede jaar onvoldoende evenwichtig verdeeld over de twee thema's. 'Politiek en recht' wordt zeer uitgebreid behandeld, terwijl het thema 'kunst en maatschappij' minimaal aan bod komt. Er is onvoldoende aandacht voor de beïnvloeding van westerse en niet-westerse kunst, voor het kunstkritisch analyseren van artistieke uitingen en voor kunstdisciplines als dans, muziek en drama. Ook voor gedragswetenschappen zijn de tekorten in de leerplanrealisatie het gevolg van een minder evenwichtig aanbod. In het eerste jaar van de derde graad worden de doelen in verband met de factoren die de ontwikkeling van de persoonlijkheid en de identiteit in de weg staan beperkt of niet gerealiseerd. De doelen die wel aan bod komen, krijgen voor de beide vakken een actuele en kwaliteitsvolle invulling. Dat geldt ook voor de doelen in verband met de onderzoekscompetentie. De leerlingen kiezen vrij voor een onderwerp waarover ze individueel of in groep een onderzoek willen voeren. Er is daarbij voldoende gelet op het evenwichtig aanbod binnen de twee wetenschappen. Het onderzoek sluit voldoende aan bij de systematiek die in de eindtermen vervat is. Het goed uitgewerkte logboek brengt het leerproces voldoende in kaart. Alle in de DSETOC vermelde elementen zijn aanwezig in de evaluatie: zich oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, evalueren, rapporteren, confronteren. De gerichte tussentijdse feedback biedt de leerlingen heel wat kansen tot bijsturing. De meerderheid van de leerlingen slaagt erin om een kwaliteitsvol onderzoeksrapport af te leveren.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leeromgeving is onvoldoende krachtig om de leerplanrealisatie optimaal te ondersteunen. Eén leslokaal biedt onvoldoende ruimte voor de lesgroep. De school beschikt wel over een basiscollectie van leerplangerelateerde leermiddelen. Leerlingen krijgen de mogelijkheid om notebooks te gebruiken voor de ICT-opdrachten indien het computerlokaal niet beschikbaar is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Zowel voor de tweede als voor de derde graad is de evaluatie van het dagelijks werk gebaseerd op een combinatie van taken en toetsen. Ondanks de vermelde tekorten in het aanbod is de evaluatie voldoende representatief voor het geheel van de leerplandoelen. De validiteit van de toets- en examenvragen is voor verbetering vatbaar. Er wordt nog te veel ingezet op reproductiegericht kennis. Sommige vragen zijn zeer goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen, andere te weinig.

De evaluatie van de onderzoekscompetentie kan in de tweede graad heel wat beter, maar is goed in de derde graad. Zowel voor het onderzoeksrapport als voor de presentatie die de leerlingen over hun onderzoek organiseren, zijn er heldere en valide evaluatiecriteria. Er is een vakkendoorbrekend afsprakenkader voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie en voor andere aspecten van de leerlingenbeoordeling.

De leerlingen behalen voor cultuur- en gedragswetenschappen goede resultaten.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal bestaat voor de beide vakken in de beide graden uit het leerwerkboek. Het leerboekgerichte onderwijsproces wordt daardoor voor een groot deel gestuurd via invuldidactiek. Het gebruik en het actief verwerken van bijkomende actuele bronnen is beperkt aantoonbaar. In de lessen wordt aandacht besteed aan het klasgesprek en leerlingen krijgen de mogelijkheid om hun eigen mening te formuleren. De kleine lesgroepen, de leerlinggerichte aanpak van de leraren en de opendebatcultuur versterken de kritische gerichtheid en de betrokkenheid van de leerlingen op het curriculum.
--	--

De aandacht voor leren leren betreft in de tweede en de derde graad overwegend het duidelijk aangeven van wat de leerlingen moeten kennen. Voor leerlingen van de derde graad is een informatiebundel beschikbaar waarin verschillende stappen in het onderzoeksproces beschreven zijn. Op die manier stimuleert de vakgroep planmatig werken. Er is ook aandacht voor studiekeuzeoriëntering.

De studie-uitstappen zorgen voor een contextrijke en levensechte ondersteuning van het leerproces. Het lerarenteam besteedt bijzondere zorg aan de begeleiding van de onderzoekscompetentie in de derde graad. Ook de feedback op het onderzoeksrapport door de jury is kwaliteitsvol.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Naast formeel is er ook frequent informeel overleg. Het overleg kent voldoende diepgang en de vakgroep getuigt van professionaliteit en betrokkenheid bij de opleiding. Het lerarenteam heeft zich in het recente verleden vooral geconcentreerd op de realisatie en de evaluatie van de onderzoekscompetentie en heeft daarvoor een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding.

Graadoverstijgende leerplanstudie kan in de toekomst zowel het uittekenen van leerlijnen rond de onderzoekscompetentie als een minder leerboekgerichte aanpak bevorderen.

4.1.1.3 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/080)

Voldoet

De leerlingen realiseren in voldoende mate de leerplandoelstellingen. Het onderwijsaanbod en de evaluatie zijn voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. De leerlingenresultaten voldoen. Een sterke preventieve leerbegeleiding draagt hiertoe bij.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen van expressie en huishoudkunde binnen de werkvorm 'integrale opdrachten' en de leerplandoelstellingen van opvoedkunde binnen het vak 'sociale wetenschappen'.

Alle leerplandoelstellingen van huishoudkunde komen evenwichtig en met het verwachte beheersingsniveau aan bod in de integrale opdrachten. De leerlingen toetsen systematisch gerechten aan een voedingsvoorlichtingsmodel. Ze plannen en bereiden opgelegde en zelfgekozen gerechten afgestemd op verschillende doelgroepen. Ze leren passende producten, gerechten en bereidingswijze kiezen voor specifieke doelgroepen en/of voor specifieke contexten. Ze tafelen meermaals samen. Bij elke opdracht stellen de leerlingen een organisatieplan op. Ze bestuderen grondig voedingsvraagstukken vanuit een culturele en wetenschappelijke invalshoek en in een maatschappelijk relevante context. Een logische leerlijn ontbreekt: de moeilijkheidsgraad en de complexiteit van de opdrachten wisselt van opdracht tot opdracht en neemt niet systematisch toe. De integratie van de gekozen opdrachten met aspecten van opvoedkunde en natuurwetenschappen is relevant en betekenisvol.

De opdrachten voor expressie omsluiten bijna alle leerplandoelstellingen. Enkel de leerplandoelstelling 'expressiemogelijkheden verkennen' is te beperkt ingevuld: de context – klank, woord, beeld of beweging – ligt al vast in de opdracht. Binnen de opgelegde context dagen de opdrachten de leerlingen voldoende uit om te experimenteren met verschillende expressiemogelijkheden.

De context beeld komt meer aan bod dan klank, woord en beweging. Het evenwicht tussen individuele en groepsopdrachten zit goed. Creëren en presenteren neemt meer tijd in beslag dan de andere doelstellingen. Toch gaat er voldoende en systematisch aandacht naar beschouwen, inleven, reflecteren en communiceren. Een logische leerlijn ontbreekt: de moeilijkheidsgraad en de complexiteit van de opdrachten blijft gedurende de twee leerjaren stabiel. De opdrachten kaderen telkens in een thema waar ook huishoudkunde, opvoedkunde en natuurwetenschappen bij aansluiten.

Bijna alle leerplandoelstellingen van opvoedkunde zijn terug te vinden in het onderwijsaanbod. De doelstellingen die te maken hebben met actief luisteren, feedback geven en het opnemen van specifieke rollen in een concrete samenwerkingssituatie ontbreken. Algemeen geldt dat de doelstellingen onder de algemene doelstelling 'communiceren' minder aan bod komen en de doelstellingen die horen bij de algemene doelstelling 'leerprocessen' zeer uitgebreid. Het onderwijsaanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. Theorie en toepassing wisselen elkaar af. De leerlingen gaan actief aan de slag met de leerstof aan de hand van betekenisvolle verwervings- en verwerkingsopdrachten. De deelopdrachten voor opvoedkunde binnen de integrale opdrachten sluiten niet of beperkt aan bij de leerplandoelstellingen van opvoedkunde. De vakgroep gebruikt de integrale opdrachten weinig om de leerplandoelstellingen van opvoedkunde te verdiepen of verder in te oefenen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De infrastructurele en materiële uitrusting volstaan om de leerplandoelstellingen te realiseren. De school beschikt voor de integrale opdrachten over didactische keukens en een ruim polyvalent lokaal. De leskeukens zijn verouderd, maar al het nodige materiaal is aanwezig en ze zijn voldoende ruim om samen te eten. In het polyvalent lokaal staan voldoende computers voor de leerlingen en is er bronnenmateriaal voorhanden dat af en toe wordt ingezet. De meeste klaslokalen zijn uitgerust met projectieapparatuur. Sommige leraren wenden deze middelen goed aan om het onderwijs- en leerproces te ondersteunen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Alle leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde zitten evenwichtig vervat in de evaluaties van de integrale opdrachten. Het evaluatiesysteem koppelt de leerplandoelstellingen aan de competenties en de deelcompetenties uit het leerplan. Voor elke integrale opdracht ontvangen de leerlingen een werkbundel waarin de leerplandoelstellingen en bijhorende competenties staan waarop ze geëvalueerd worden. De leerplandoelstellingen zijn niet geconcretiseerd in objectieve gedragscriteria. Het is voor de leerlingen dan ook niet transparant welk gedrag leidt tot een goed, een voldoende of een onvoldoende.

Voor opvoedkunde volgt de evaluatiepraktijk de hiaten in het aanbod. De evaluatie van 'herkennen en bijsturen van het eigen leerproces' beperkt zich tot het leerstofonderdeel dat 'leren' behandelt. Het beheersingsniveau van de evaluatie strookt met de verwachtingen van het leerplan. Het dagelijks werk weerspiegelt het niveau van de examens. De evaluaties peilen naar ondersteunende kennis, inzicht en toepassingen. De evaluatie gebeurt aan de hand van frequente toetsen en opdrachten zoals het leerplan vereist. Een portfolio maakt deel uit van de evaluatie. De leerlingen weten duidelijk hoe en waarop ze geëvalueerd worden. De leerlingresultaten zijn behoorlijk.

Rapporteringspraktijk*Leerondersteunend**Transparantie*

De rapportering voor de integrale opdrachten brengt de leervorderingen van de leerlingen voldoende en duidelijk in kaart. De leerlingen krijgen na elke deelopdracht kwantitatieve feedback op het digitale leerplatform voor de betreffende deelcompetenties. Op basis van hun werkbundel kunnen ze achterhalen welke leerplandoelstelling hoort bij de deelcompetentie voor een specifieke deelopdracht. Na elke opdracht ontvangen de leerlingen mondeling of schriftelijk in de werkbundels kwantitatieve en kwalitatieve feedback per leerplandoelstelling.

Voor opvoedkunde bevatten de rapporten kwaliteitsvolle inhoudelijke commentaar met probleemanalyse, maar een verwijzing naar remediëring ontbreekt.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

Een sterk preventieve aanpak kenmerkt de leerbegeleiding. Het leerklimaat is veilig en waarderend. Het studiemateriaal is zeer gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De werkbundels van de integrale opdrachten stimuleren het planmatig en methodisch werken. Bij opvoedkunde beschikken de leerlingen over leerstofoverzichten. De examens en toetsen bevatten duidelijke schrijfkaders.

Het leerklimaat biedt weinig uitdaging aan de leerlingen van het tweede leerjaar door het ontbreken van een leerlijn die stijgt in complexiteit en moeilijkheidsgraad.

De leraren volgen de schoolgebonden afspraken rond stimulerende, compenserende, remediërende en differentiërende (sticordi-) maatregelen nauwgezet op. Remediëring is niet structureel ingebed en is leraarafhangelijk.

Deskundigheidsbevordering*Overleg**Vorming*

De vakgroep sociale wetenschappen overlegt veelvuldig over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's. Het aantal gevolgde nascholingen bleef in het verleden beperkt. Onder impuls van het schoolbeleid buigen de leden van de vakgroep zich sinds dit schooljaar over hun vormingsbehoeften en geven hier ook een gepaste invulling aan. De leraren die de integrale opdrachten begeleiden, overleggen uitsluitend informeel. Ze evalueren de opdrachten jaarlijks en sturen deze bij voor het volgende schooljaar. De leraren werken samen met de pedagogische begeleidingsdienst.

4.1.1.4 Nederlands in aso en tso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)**Voldoet**

Het onderwijsaanbod is vrij volledig en het is voldoende afgestemd op de communicatieve functie van de taal. De leerlingenevaluatie is transparant en behoorlijk representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

De vakgroep heeft zowel horizontale als verticale afspraken gemaakt over de invulling van het onderwijsaanbod om het leerplan gelijkgericht te realiseren. Het taalvaardigheidsonderwijs staat over het algemeen centraal binnen het curriculum. De communicatieve functie van de taal vormt de basis voor het opbouwen van het lesprogramma. De leerlingen krijgen in een aangenaam en respectvol leerklimaat voldoende begeleiding om hun actieve en passieve taalbeheersing te ontwikkelen. Het leerwerkboek primeert vaak op de leerplangerichtheid. Enerzijds worden hierdoor bepaalde doelstellingen overbelicht en anderzijds komen een aantal andere, meestal taalvaardigheidsgerichte doelstellingen, onvoldoende aan bod. Het valt op dat een bepaalde drempelvrees bestaat om taalactiverende werkvormen in te zetten.

De leesvaardigheid komt voldoende en gevarieerd aan bod. De verwerkingsopdrachten bij de huislectuur zijn creatief en uitdagend. De luister- en kijkvaardigheden worden te weinig doelgericht ingeoefend. De spreekvaardigheid is vrij formeel aanwezig en vertrekt niet voldoende van gespreks- en spreesituaties tijdens de lessen. Het aantal schrijfopdrachten tijdens het schooljaar voldoet, maar de evaluatie van de schrijfvaardigheid krijgt over het algemeen te beperkte aandacht bij de examens. De onderdelen van de taalvaardigheid worden te weinig aangebracht op de vereiste verwerkings- en beheersingsniveaus. De integratie van de verschillende vaardigheden verloopt nog niet voldoende soepel vanuit spontaan en levendig taalgebruik.

De leerlingen leren te weinig de juiste regels van spelling en spraakkunst toe te passen in diverse taalgebruikssituaties. Het aanwenden van de taalbeschouwing als ondersteuning van en in functie van de taalvaardigheden heeft nog groeikansen. Leerlingen leren niet voldoende om zelf taalverschijnselen te ontdekken en te reflecteren over het taalgebruik en de achterliggende taalsystematiek. De inductieve methode staat te weinig centraal. De taalbeschouwing vormt niet in voldoende mate een samenhangend geheel met de taalvaardigheden.

De vakgroep is er zich van bewust dat het aanbod aan leerplandoelstellingen voor de vijf taalvaardigheden nog enkele hiaten vertoont. Ook de integratie van de vaardigheden onderling en van de vaardigheden met de taalbeschouwing heeft nog groeimogelijkheden. De vrij intense samenwerking binnen de vakgroep en de openheid voor externe ondersteuning zorgen voor een stevige basis voor een ontwikkelingsgerichtheid.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leraren beschikken voor de realisatie van de leerplandoelen niet steeds over voldoende middelen om moderne media binnen de klaspraktijk te integreren. Voor het inoefenen van de kijk – en luistervaardigheid zijn de middelen soms beperkt. Waar mogelijk wordt de digitale versie van het leerwerkboek ingezet voor de visuele ondersteuning van de lessen. Een aantal lokalen hebben weinig mogelijkheden voor ICT-integratie en het opbouwen van een taalkrachtige leeromgeving. De leerlingen leren niet voldoende om gebruik te maken van ICT-toepassingen voor opzoekopdrachten, tekstverwerking of digitale oefenvormen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is over het algemeen voldoende representatief voor de eindtermen en de leerplandoelstellingen. De vakgroep werkt gezamenlijk aan het opstellen van toetsen en examens. Het gelijkgericht hanteren van evaluatiecriteria is binnen de vakgroep voldoende overlegd. De criteria en de puntengewichten worden duidelijk aan de leerlingen gecommuniceerd. Er zijn afspraken gemaakt over het evaluatiegewicht voor de taalvaardigheden, maar niet voldoende over de frequentie van het toetsen van de vaardigheden. De verhouding tussen de evaluatie van de taalvaardigheden en deze van de taalbeschouwing helt nog regelmatig over in het voordeel van de taalbeschouwing. Grammaticale aspecten worden meestal buiten een talige context beoordeeld. Alle vaardigheden worden geëvalueerd, maar de diepgang en frequentie variëren van leerjaar en leraar.

De examens zijn nog vrij klassiek opgedeeld in een vaardigheidsgedeelte en een taalbeschouwelijk gedeelte. Mogelijkheden tot een geïntegreerde beoordeling van beide aspecten worden zelden aangewend. De evaluatiepraktijk is onvoldoende geëvolueerd van een versnipperde beoordeling van de diverse onderdelen van het leerprogramma naar een meer geïntegreerde beoordelingsstijl. De nadruk ligt te weinig op het beoordelen vanuit een contextrijke omgeving met aandacht voor de samenhang tussen een aantal leerstofonderdelen. De toets- en examencultuur op schoolniveau werken voor een gedeelte belemmerend voor het procesmatig en vaardigheidsgericht beoordelen van de taalverwerving. Zo worden sommige leerstofonderdelen overbevraagd in de examens, terwijl de taalvaardigheden niet voldoende tot hun recht komen. Vakgebonden attitudes en het toepassen van strategieën zijn nog onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het klasklimaat is aangenaam en de leerlingen krijgen de nodige leerbegeleiding. De leerlingen leren leerstrategieën en stappenplannen aanwenden voor het uitvoeren van hun opdrachten. Het leerwerkboek biedt hiervoor de nodige ondersteuning. Nochtans worden nog niet alle mogelijkheden van het leerwerkboek aangewend. De leerlingen leren te weinig om systematisch een aantal strategische vaardigheden toe te passen bij de planning, uitvoering en beoordeling van hun taaltaken. Als hulpmiddel en als voorbereiding voor de examens krijgen de leerlingen overzichten van de leerstof. De aandacht voor orde in en zorg voor het lesmateriaal als ondersteuning voor het leren, is divers. Sommige cursussen ogen chaotisch en andere bevatten behoorlijk wat taalfouten, waardoor de leerlingen foutief taalgebruik aanleren.

Het reflecteren over taal en over het taalgebruik is nog niet sterk geïntegreerd. De leerlingen leren nog niet voldoende om in eerste instantie zelf hun taalfouten bij te sturen en na te denken over de regels die een taal beheersen. De leerlingen krijgen hierdoor te weinig kansen om zichzelf te verbeteren en taalverwerving als een positief leerproces te zien waarin zij kunnen groeien. Zo is er weinig aandacht voor correct taalgebruik in de notities en de agenda van de leerlingen.

Remediëring wordt veeleer klassikaal aangewend en is onvoldoende gericht op de noden van de individuele leerling. Werkvormen om binnen of buiten de klas te differentiëren behoren zelden tot de onderwijspraktijk.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

Binnen de vakgroep is een nauwe samenwerking om een gelijkgericht programma aan te bieden. De vakgroep reflecteert regelmatig over de visie op de eindtermen en op het modern talenonderwijs. De kwaliteitszorg is cyclisch opgebouwd vanuit een zelfevaluatie en vanuit externe beoordelingen, waaronder het verslag van de vorige doorlichting.

De keuze van de leerboeken wordt kritisch bekeken en hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van een leerlijn over de leerjaren heen. De concretisering van een eigen schoolvisie op taalvaardigheidsonderwijs maakt vooruitgang. Voor de beoordeling van de taalvaardigheden zijn beoordelingscriteria afgesproken en evaluatiefiches ontwikkeld. Het nastreven van de door de leerplannen vooropgestelde beheersingsniveaus voor de taalvaardigheden krijgt echter nog niet voldoende doelgerichte aandacht. Er is nog nood aan professionalisering rond taalactiverende werkvormen en rond de integratie van ICT in het onderwijs.

4.1.1.5 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod vertrekt niet voldoende van de vaardigheidsgerichte visie van het leerplan en het is niet voldoende evenwichtig samengesteld. De leerlingenevaluatie is niet voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod is niet voldoende gericht op het aanleren en verwerven van functionele vaardigheden en van zelfredzaamheid. De ontwikkeling van vaardigheden en attitudes om adequaat en zinvol te functioneren in de onmiddellijke leefomgeving en ten aanzien van een wereldbetrokkenheid, staat niet voldoende centraal. De vakgroep heeft via overleg en zelfevaluatie de noodzaak tot bijsturingen opgemerkt en heeft al een aantal bijsturingen aangebracht.

Het onderwijsaanbod is thematisch opgebouwd. De thema's zijn over het algemeen gericht gekozen om leerplandoelstellingen binnen een relevante context aan te bieden. Het aantal thema's is echter vrij beperkt en deze thema's worden behoorlijk diepgaand behandeld. Hierdoor dreigen de thema's als doel op zich te staan en niet te worden benaderd als middel om leerplandoelen geïntegreerd en functioneel aan bod te laten komen. Bovendien verhogen sommige langdradige thema's de kans dat de motivatiespanning van de leerlingen en hun betrokkenheid afnemen. Het aanvullend onderwijsaanbod bevat een reeks spellingsoefeningen en een wekelijks actualiteitenkrantje. De spellingsoefeningen worden buiten een functionele taalcontext behandeld en dragen hierdoor in onvoldoende mate bij tot een verhoging van de functionele taalvaardigheid. Het actualiteitenkrantje is een waardevolle aanvulling om zowel de maatschappelijke oriëntatie als het tijd- en ruimtebewustzijn van de leerlingen aan te wakkeren. Het verwerkingsniveau ervan is behoorlijk. De leerlingen worden echter niet beoordeeld op het vooropgestelde niveau, maar op hun kennisreproductie.

De leerlingen krijgen onvoldoende kansen om het domein informatieverwerking en -verwerking in te oefenen. De mogelijkheden tot het raadplegen van informatiebronnen worden onvoldoende benut. De informatie wordt grotendeels aangeboden via teksten die bij de thema's horen. De verwerkingsfase is beperkt tot het analyserend lezen en het vervullen van opdrachten die hoofdzakelijk kennisgericht zijn. De exploratie van het actualiteitenkrantje richt zich sterk op het ontwikkelen van de leesvaardigheid en van maatschappelijke en geografische kennis. Dit schooljaar worden de mogelijkheden van het krantje beter benut, onder meer met activerende en taalgerichte verwerkingsopdrachten. De andere domeinen van de taalvaardigheid komen aan bod via onder meer mondelinge voordrachten door de leerlingen of het bekijken van een film. Het luisteren, kijken, schrijven en spreken worden echter niet voldoende doel- en resultaatgericht aangeboden en ingeoeft.

Binnen het domein probleemoplossend denken is de functionele rekenvaardigheid voldoende aanwezig. Het domein maatschappelijke participatie richt zich via de aangeboden thema's op het ontwikkelen van sociaal relevante attitudes, goede leer- en leefgewoonten en het verantwoordelijk functioneren. De leerlingen worden gestimuleerd om waardering en respect voor anderen en voor zichzelf op te brengen. Hierdoor draagt PAV in grote mate bij tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. De ondersteuning van het tijd- en ruimtebewustzijn in het teken van organisatiebekwaamheid, mobiliteit en maatschappelijke redzaamheid, komt dan weer onvoldoende aan bod. Dit schooljaar vult hiervoor een thema rond budgetbeheer deze lacune gedeeltelijk op. De leerplandoelstellingen rond 'wetenschap en samenleving' zijn niet voldoende in het onderwijs- en leerproces opgenomen. Leerplandoelstellingen rond gezondheid, voortplanting en erfelijkheid zijn in enkele thema's geïntegreerd. De leerplandoelstellingen met betrekking tot natuurwetenschappelijke verschijnselen en duurzame leefomgeving komen onvoldoende uitgesproken aan bod.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De meeste leslokalen zijn uitgerust met een pc die gekoppeld is aan een projectietoestel om visueel onderwijs mogelijk te maken. De minimaal vereiste naslagwerken zijn niet permanent beschikbaar en inzetbaar. Ook het gebruik van aanvullende authentieke informatiebronnen is voor verbetering vatbaar. De leerlingen dienen zelf te zorgen voor een atlas, woordenboek en rekenmachine. De beschikbaarheid en het gebruik van ICT voor de leerlingen evolueren positief (gebruik van notebooks of reservatie van een ICT-lokaal). De leerlingen beschikken echter niet permanent over up-to-date multimediacomputers (één per 3 à 4 leerlingen) met de noodzakelijke software en een internetverbinding, zoals het leerplan voorschrijft. Het verwerven en verwerken van informatie met behulp van de ICT gebeurt niet voldoende doelgericht.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is sterk gericht op het toetsen van kennis en van kennisverwerving en heeft niet voldoende betrekking op het meten van de mate waarin de leerling de functionele vaardigheden heeft bereikt. De evaluatie vertrekt niet voldoende van de leerplandoelen, de visie op en de eigenheid van PAV. De aanpak van PAV gaat immers over actieve werkvormen, probleemoplossend werken, bevorderen van zelfsturend leren, werken met stappenplannen, leren strategisch handelen, groepswerk en coöperatief leren. Aspecten als organisatiebekwaamheid, groepswerk en zelfredzaamheid maken geen deel uit van de evaluatiepraktijk.

De evaluatie binnen het dagelijks werk is over het algemeen niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Er zijn echter leraargebonden verschillen. Dit schooljaar hield de evaluatie sterker over naar een toetsing van de vaardigheden en minder van kennis, spellingopdrachten en aardrijkskundige benamingen. Vorig schooljaar waren talrijke opdrachten rond onder meer spelling, werkwoordvervoegingen, woordenschat en geografische kennis onvoldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd. De taalvaardigheden worden te weinig geëvalueerd op basis van functionele talige opdrachten. De evaluatie wordt niet voldoende aangewend om de leerling beter te begeleiden en te remediëren.

De examens, die een derde van het puntentotaal uitmaken, zijn bijna uitsluitend gericht op de reproductie van kennis. In sommige examens komen de reken- en de leesvaardigheid aan bod. De meeste vaardigheden worden niet geëvalueerd. Een aantal onderdelen van het examen zijn niet voldoende betrouwbaar (juist-foutvragen zonder correctie voor raden) of streven in onvoldoende mate een vooropgesteld beheersingsniveau na (een te lage normering bij invuloefeningen). De puntenverdeling is transparant, maar een enkele keer niet betrouwbaar omdat het puntentotaal niet overeenstemt met de som van de onderdelen. De vakgroep is zich bewust van de noodzaak tot bijstellingen van de evaluatiepraktijk. Dit schooljaar wordt de evaluatie meer vanuit de leerplandoelstellingen benaderd. Deze positieve ontwikkeling is echter nog pril.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leraren trachten een aangenaam leerklimaat te creëren. Het aantal leerlingen per klasgroep is beperkt. Het klasmanagement en de omgang met de leerlingen geven blijk van wederzijds respect. Deze aspecten bevorderen de motivatie van de leerlingen.

Bij opdrachten en zelfstandig werk krijgen de leerlingen voldoende informatie over de te volgen stappen. De OVUR-strategie (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren) krijgt niet voldoende een invulling op maat van de opdracht. Tevens leren zij niet voldoende om te reflecteren op hun opdrachten en hun taalgebruik. Dit schooljaar wordt meer ruimte benut om actieve werkvormen aan te bieden en de leerlingen meer te betrekken in het onderwijsleerproces. De evaluatiegegevens gaan soms gepaard met feedback en bijsturing in de vorm van informele of structurele remediëring. De vakgroep is zoekend om meer differentiatie aan te bieden op maat van de leerling en zijn behoeftes.

In geval van specifieke leerproblemen, sluit de begeleiding op vakniveau aan bij de aanpak op schoolniveau. Voor de betrokken leerlingen zijn begeleidingsplannen uitgewerkt.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De leraren streven binnen de vakgroep een gelijkvormigheid na voor de planning, de uitvoering van het onderwijs- en leerproces en de evaluatiepraktijk. Het les- en evaluatiemateriaal wordt gedeeltelijk in overleg ontwikkeld. Op basis van reflectie en zelfevaluatie heeft de vakgroep zowel sterktes als zwaktes binnen het curriculum en binnen de evaluatiepraktijk achterhaald. De vakgroep staat voldoende open voor een verdere professionalisering gekoppeld aan bijsturingsacties voor de realisatie van het leerprogramma.

4.1.1.6 Bedrijfseconomie in tso derde graad Handel (leerplan D/2013/7841/014)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voldoende evenwichtig en met een aanvaardbare diepgang. De evaluatiepraktijk is doorgaans voldoende afgestemd op de leerplandoelen en is valide.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De huidige leerplanrealisatie steunt op het geïntegreerd leerplanconcept. Dit weerspiegelt zich dit schooljaar in een meer verantwoorde en evenwichtige verdeling van de leerstof onder de leraren, die echter nog veeleer steunt op de gebruikte leerboeken dan op de te realiseren leerplandoelstellingen. De koppelingen tussen ervaringsgerichte leeractiviteiten, zoals het bedrijfsspel en het realiseren van verwante leerplandoelstellingen, is niet altijd duidelijk.

Met het oog op een duidelijke en ononderbroken leerlijn, is het positief dat de aankoop- en verkoopadministratie en de boekhoudkundige verwerking nu in het eerste leerjaar worden gerealiseerd. De leerlingen passen het professioneel boekhoudpakket adequaat toe. Wat het bedrijfseconomisch luik betreft, krijgen de leerlingen een beredeneerd inzicht in de financiële analyse, ingepast in het financieel beleid van de ondernemingen en in de onderliggende bedrijfseconomische context met een verlengstuk naar het elementaire kostprijsconcept. Ook het investeringsbeleid en de fiscaliteit komen voldoende aan bod. De commerciële en juridische aspecten van het leerplan worden behoorlijk ingevuld, zij het niet altijd met een voldoende praktijkgerichte en anschouwelijke benadering zoals het leerplan vraagt. De eenvoudige theoretische referentiekaders voor de zuiver economische items worden voldoende verkend (bijvoorbeeld conjunctuur, marktvormen en internationale handel).

Doorheen de leerplanrealisering is er aandacht voor het actief verwerven en verwerken van de leerstof en voor het maken van toepassingen op concrete vraagstukken of gevallenstudies. Het beheersingsniveau voldoet en veeleer onbewust is er aandacht besteed aan de algemene en emancipatorische vorming van de leerlingen. De ondersteunende ICT-doelstellingen van het leerplan worden doorheen het geheel voldoende gerealiseerd. De toepassing van het actualiteitsprincipe met een actieve inbreng van de leerlingen is nog veeleer beperkt. De creatieve curriculumverruiming via extra opdrachten, bedrijfs- en beleggersspelen en projecten is positief.

Hoewel het leerplan dit nog niet oplegt, opteert de school ervoor de leerlingen van het tweede leerjaar gedurende één week stage te laten lopen in een zelf gekozen bedrijf. De anderstalige stageverslagen tonen aan dat het veeleer gaat om een korte maar zinvolle bedrijfsverkenning met de opdracht om zoveel mogelijk informatie te sprokkelen voor de geïntegreerde proef. Over een bewuste koppeling van deze stage aan de leerplandoelen heeft de vakgroep nog onvoldoende nagedacht.

De diverse opdrachten voor de geïntegreerde proef zijn enerzijds gebaseerd op de stage maar anderzijds ook op het bedrijfsspel. De aard en de omvang van de opdrachten voor de bedrijfseconomie sluiten aan bij het studierichtingsprofiel en bij het leerplan. De bijdrage vanuit de verschillende taalvakken is relevant. De voorgelegde eindproducten zijn weinig transparante verzamelingen van losse vakopdrachten en dito beoordelingen. Ze missen de nodige diepgang en getuigen allerminst van een geïntegreerde en structurele opbouw die van leerlingen in het eindjaar van een administratieve studierichting mag verwacht worden. In functie van dit eindresultaat zijn de energie, het aantal lestijden en het puntenaandeel dat besteed wordt aan de proef aan evaluatie toe.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De meeste lessen bedrijfseconomie vinden plaats in goed uitgeruste ICT-lokalen met internetmogelijkheid en de nodige softwarepakketten. De leerlingen beschikken voortdurend over een computer en gebruiken die ook vaak. Ze beschikken ook over uitgebreid en leerplanrelevant studiemateriaal, aangevuld met extra notities en powerpointpresentaties en leren hier op een gepaste manier mee omgaan. Nog te sporadisch wordt dit studiemateriaal ook levensecht gemaakt via actuele teksten, socio-economische artikels en praktijkdocumenten, zoals het leerplan vraagt. De leerlingen benutten de elektronische leeromgeving intensief als communicatiemiddel met de leraren voor taken, oefeningen en het raadplegen van ondersteunend materiaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In de evaluatiepraktijk gaat het om een mix van taken, toetsen en examens die de aangeboden leerstof dekken. De toets- en de uitgebreide examenvragen liggen in elkaars verlengde. Het formatief karakter van de evaluatie wordt voldoende bewaakt door regelmatige en ondersteunende feedback. De kwaliteit van de uitgebreide examenreeksen is leraarafhankelijk. Meestal zijn ze van een goed niveau, voldoende actueel, inhoudsrelevant en evenwichtig gespreid over de geziene leerstof. Zowel kennis, inzicht als toepassingen komen voldoende evenwichtig aan bod. Ook het professioneel boekhoudpakket krijgt een plaats in de examens. Er wordt doorgaans zorgvuldig gecorrigeerd op basis van een transparante puntenverdeling. Een uitzondering hierop zijn vooral de mondelinge examens in het eindjaar. Hiervoor zijn de leerplandoelstellingen meestal onvoldoende richtinggevend, is de vraagstelling overwegend gericht op cognitie en reproductie en is de puntentoekenning onvoldoende transparant. Naast de ontwikkeling van kennis beoogt het leerplan ook een vaardigheidsgerichte en attitudinale ontwikkeling. Deze elementen komen minder evenwichtig en gelijkgericht tot hun recht in de totaliteit van de evaluatie. Ook over het aandeel van alternatieve evaluatievormen, zoals peerevaluatie en zelfevaluatie zijn er geen afspraken. De evaluatierichtlijnen en -criteria voor de stages, het bedrijfsspel en de geïntegreerde proef zijn onvoldoende transparant.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen taakgericht in een rustig en ondersteunend leerklimaat. De leraren spannen zich in om, in lijn met de visie van de leerplannen, aandacht te besteden aan gevarieerde en motiverende werkvormen evenals aan ICT-toepassingen. Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie van de leerlingen. Ze worden gestimuleerd tot zelfwerkzaamheid bij de opdrachten en de oefeningen in het teken van de verwerking van de leerstof. Ervaringsgerichte leeractiviteiten houden de belangstelling en de motivatie van de leerlingen voor het vak levendig. Communicatieve en sociale vaardigheden worden ingeoefend en er is ruimte voor zelfstandig werk en voor groepswerk.

Op basis van de resultaten van een instaptest krijgen instromers uit beide leerjaren, maar ook andere leerlingen met leerachterstand, de mogelijkheid voor bijwerklessen voor boekhouden binnen de scholengemeenschap. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Ze krijgen studietips, de nodige herhaling voor en feedback na toetsen en examens. Er is voldoende oog voor remediëring van leerlingen met moeilijkheden of leerachterstanden tijdens maar ook buiten de reguliere lessen. Naast begeleidend en bemoedigend vakcommentaar bevatten de rapporten ook analyserende en remediërende informatie.

Deskundigheidsbevordering De formele vakgroepwerking berust op drie vakgroepvergaderingen per schooljaar, waarvan de schoolleiding de agenda bepaalt. De samenstelling van de vakgroep is recentelijk gewijzigd. Aan inzet, engagement en bereidheid tot reflectie en bijsturing van de eigen onderwijsdidactiek ontbreekt het de huidige vakgroepleden allerm minst. Informeel werken ze goed samen, maar er is nog niet echt een cultuur van intervisie en gezamenlijke reflectie. Het ontwikkelen van een gelijkgerichte vakinhoudelijke en vakdidactische aanpak om samen het geïntegreerde leerplanconcept met alle doelstellingen volwaardig te realiseren is nog een uitdaging.

Individueel is er voldoende aandacht voor de ontwikkeling van competenties door middel van zelfstudie, lectuur en nascholing. Ook op dit vlak is de ervaringsuitwisseling echter nog beperkt.

4.1.1.7 Economie in aso derde graad Economie-moderne talen (leerplan D/2006/0279/051)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet omdat nagenoeg alle leerplandoelstellingen met de nodige diepgang worden aangereikt. De evaluatie gebeurt transparant, ze is valide en voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is volledig en de leerplanvoortgang komt duidelijk tot uiting via een goed uitgewerkte planning met zinvolle leerplanverschuivingen. De theoretische referentiekaders voor algemene economie worden meer dan behoorlijk verkend. De economische analyses vertrekken van concrete contexten en economische vraagstukken. Er wordt de nodige nadruk gelegd op de grafische verwerking en de interpretatie ervan. Een pluspunt hierbij is ongetwijfeld de functionele wiskundige benadering. Het zelf laten opbouwen van kennis en inzicht via probleemstellingen wordt in voldoende mate bereikt. De leerlingen worden uitgedaagd door een krachtige leeromgeving waar eveneens aandacht is voor het verder verwerven en uitdiepen van een duurzaam begrippenrepertoire. De integratie van de actualiteit beklemtoont de algemene vorming en de sociale finaliteit van het vak. Het appel op de zelfwerkzaamheid van de leerlingen bij dit laatste is evenwel beperkt en zit nog onvoldoende vevat in een leerlijn.

In het luik bedrijfswetenschappen komen de verschillende dimensies van de onderneming en het ondernemen vrij evenwichtig en voldoende diepgaand aan bod. Er worden voldoende toepassingen gemaakt voor budgettering en investeringsanalyse. Uitgaande van de bedrijfseconomische feitelijkheid, van gevallenstudies en via het bedrijfsspel krijgen de leerlingen inzicht in de financiële organisatie van de ondernemingen en in de onderliggende bedrijfseconomische context met als eindpunt het evalueren van de ondernemingsprestaties.

De ICT-integratie ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerlingen zijn vertrouwd om met behulp van ICT informatie te selecteren, te ordenen en te bewerken en om uitkomsten te formuleren. Ook presentatie- en coöperatieve vaardigheden komen aan bod en veeleer onbewust krijgt het actief en onderzoekend leren hierdoor gestalte. Dit alles zit echter onvoldoende verrat in een leerlijn. De klemtoon ligt veeleer op het bijbrengen van begripsmatige kennis en minder op het ontwikkelen van vaardigheden die de leerlingen toelaten om doelgericht kennis en inzicht toe te passen in diverse contexten.

De kleine klasgroepen en de complementaire lestijden laten toe om extra leerinhouden of opgaven met een hogere moeilijkheidsgraad te voorzien van een degelijk begeleid leerproces. Daarnaast geschiedt er een creatieve curriculumverruiming via o.a. opdrachten en groepswerken, goed voorbereide didactische bezoeken en het gefaseerde bedrijfsspel. Deze initiatieven bieden tevens kansen om de leerlingen bepaalde vaardigheden en attitudes bij te brengen. De studierichtingsoverschrijdende samenwerking zorgt hierbij voor een extra dimensie.

Het doelgericht en via een leerlijn werken aan de onderzoekscompetentie verrat in de specifieke eindtermen 16, 17 en 18 is voor de school nog een uitdaging. Via de gecombineerde onderzoeksopdracht (verdieping in een economisch vraagstuk en het bedrijfsspel) in het eindjaar slaagt de school er voorlopig slechts matig in om een volwaardige en integrale onderzoeksopdracht door de leerlingen te laten uitvoeren. Voor beide deelopdrachten blijft het zich oriënteren op een onderzoeksprobleem via het leren stellen van onderzoeksvragen (SET 16) en de mate waarin de rapportering en evaluatie gepaard gaan met de nodige confrontatie van standpunten (SET 18) echter nog beperkt. Er is wel aandacht voor ondersteuning van het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van de onderzoeksopdrachten (SET 17). Het werken aan de onderzoekscompetentie, ook in het kader van de aandacht voor begeleid zelfstandig leren, zit echter onvoldoende in een duidelijke en gefaseerde graadoverstijgende leerlijn.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Aan de vereisten met betrekking tot de minimale materiële uitrusting is voldaan in die zin dat alle lokalen zijn uitgerust met een beamer voor grootbeeldprojectie, die tijdens de lessen intensief wordt benut. De leraren trachten leerinhouden en moderne media op de gepaste wijze met elkaar te verbinden en voldoende krachtige leeromgevingen te creëren met behulp van ICT. De leerlingen beschikken voortdurend over een eigen computer en gebruiken die ook regelmatig. Leerlingen en leraren maken ook intensief gebruik van het elektronisch leerplatform als communicatiemiddel en als opslagmiddel voor ondersteunend materiaal.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatie is voldoende breed, transparant en representatief voor het geheel van de leerplandoelen. De toetsfrequentie voor het dagelijks werk voldoet. De toets- en examenvragen liggen in elkaars verlengde: de leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt. De uitgebreide examens bestaan uit een evenwichtige mix van kennis-, toepassings- en inzichtvragen. Ze zijn uitnodigend geformuleerd en van een goed niveau. Positief is dat verschillende vragen worden ingebed in een actueel economische context en dat bij elke vraag het puntentotaal wordt vermeld.

De mondelinge examens in het eindjaar worden op een betrouwbare wijze georganiseerd en op voldoende transparant geëvalueerd (aselecte trekking van de vragen, ingediende schriftelijke voorbereidingen en notities tijdens de mondelinge verdediging, puntenverdeling bij elke vraag).

De vakgroep heeft nog onvoldoende afspraken gemaakt over het evalueren van vaardigheden en vakattitudes. Aan de onderzoekscompetentie wordt een relatief groot gewicht toegekend in het eindjaar. De aandacht voor procesevaluatie van competenties voor de onderzoeks- en actualiteitsopdrachten is positief. Over het aandeel van proces- versus productevaluatie en het ontwikkelen van transparante evaluatiecriteria voor het beoordelen van de onderscheiden onderzoeksfasen heeft de vakgroep onvoldoende nagedacht.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lessen verlopen taakgericht in een rustig en aangenaam leerklimaat. De onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie van de leerlingen. Ze worden gestimuleerd tot zelfwerkzaamheid bij de opdrachten en de oefeningen in het teken van de verwerking van de leerstof. Verspreid over het schooljaar krijgen de leerlingen een veeleer beperkt aantal activerende opdrachten tijdens of buiten de lessen. Communicatieve en sociale vaardigheden worden ingeoeft en er is ruimte voor zelfstandig werk en voor groepswork. De leraren besteden aandacht aan preventieve leerbegeleiding. Er wordt aandacht geschonken aan aspecten van leren leren met bijvoorbeeld aandacht voor afsprakenkader met studietips, het leren structureren en de afbakening van de leerstof. In het teken van de examens zijn er herhalingslessen.

Er is aandacht voor remediërende leerbegeleiding. Verbeterde toetsen worden tijdig aan de leerlingen terugbezorgd om klassikaal of individueel te verbeteren, te rangschikken en te bewaren. De leraren maken foutenanalyses en geven ondersteunende feedback na de toetsen en na het kerstexamens. Voor bijkomende uitleg kunnen de leerlingen ook buiten de lesuren bij hun leraren terecht. De aangeboden remediëring en de effecten ervan worden niet altijd geïnventariseerd, waardoor soms waardevolle informatie kan verloren gaan.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De formele vakgroepwerking berust op drie vakgroepvergaderingen per schooljaar, waarvan de schoolleiding de agenda bepaalt. Aan inzet, engagement en bereidheid tot reflectie en bijsturing van de eigen onderwijsdidactiek ontbreekt het de huidige vakgroepleden allermint. De vakgroep reflecteerde echter te weinig diepgaand over vakinhoudelijke en vakdidactische thema's en ontwikkelde nog geen duidelijke leerlijnen en evaluatiecriteria rond bijvoorbeeld actualiteitsopdrachten, onderzoekscompetentie of de evaluatie van vaardigheden en vakattitudes.

Individueel worden er voldoende competenties ontwikkeld door middel van zelfstudie, lectuur en nascholing. De leraren houden zich ook op de hoogte van de ontwikkelingen in een snel muterend vak.

4.1.1.8 Mode in bso derde graad Moderealisatie en -verkoop (leerplan D/2010/0279/044)

Voldoet niet

De vaststellingen hebben betrekking op de vakken accessoires, etalage, moderealisatie, modetekenen, retouches, stages verkoopkunde, verkoopkunde en artikelenkennis. De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd door onder meer een gebrekkige onderwijsorganisatie, het ontbreken van de minimale materiële uitrusting en de beperkte leerplangerichtheid. Daarnaast zijn de evaluatiegegevens te beperkt om het bereiken van de leerplandoelstellingen te staven.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school verdeelt de lestijden moderealisatie in vier lestijden mode theorie en zeven lestijden mode praktijk. Daarnaast plant ze die lestijden in theorie- of praktijklokalen. Dit druist in tegen de visie van het leerplan die met één leerplan streeft naar een maximale integratie van de theorie en de praktijk. De school organiseert in het eerste leerjaar twee lestijden retouches en vier lestijden in het tweede leerjaar. Nochtans gaat het leerplan uit van een evenwichtige spreiding van het vakkenpakket over de graad.

Ook de organisatie van de stages hypothekeert de leerplanrealisatie van enkele modevakken. Gedurende twintig dagen (meer dan twee derde van de beschikbare lestijd) worden de lessen opgeschort voor de stages en plant men geen inhaallessen. Hierdoor verliezen enkele modevakken kostbare onderwijstijd die gevolgen heeft voor de leerplanrealisatie. Vorig schooljaar was dat zo voor het retouches en dit schooljaar voor accessoires. De school kampt de laatste jaren met onstabiele opdrachten. Dit heeft een ongunstige invloed op de continuïteit in de opdrachten en het opbouwen van vakexpertise.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt niet over de minimale materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen voor etalage, verkoopkunde en artikelenkennis te realiseren. Er is geen lokaal dat de sfeer van een winkelruimte oproept. In één van de vaklokalen zijn een wand, enkele rekken en een toonbankje met kassa voorzien. Er ontbreken echter onder meer presentatiekasten, een videocamera en een softwarepakket. Er zijn onvoldoende mogelijkheden om met etalagemateriaal ruimtelijk te werken. Etalagekasten, verplaatsbare prikborden, mogelijkheden om etalages in de ruimte op te bouwen en eenvoudig etalagemateriaal ontbreken.

De vaklokalen voor mode zijn goed uitgerust. In alle vaklokalen zijn enkele computers en projectieschermen aanwezig die de integratie van ICT in de lessen bevorderen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De aangeboden leerinhouden voor de vakken accessoires, etalage, moderealisatie, modetekenen, retouches, stages verkoopkunde, verkoopkunde en artikelenkennis zijn onvolledig en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Door het ontbreken van de uitrusting voor etalage zijn de leerinhouden voor het vak etalage onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Alle inspanningen van de leraren ten spijt kunnen de vaardigheden onvoldoende aangeboden, toegepast en beoordeeld worden. Het uitwerken van creatieve blikvangers is ontoereikend om leerplandoelstellingen zoals twee- en driedimensionale compositie met kleding- en textielmaterialen opbouwen, vervormbare artikelen en materialen ruimtelijk te verwerken, etalages met bepaalde verwantschappen, presenteren van artikelen door down- en upgradering, aanbrengen van verlichting aan te leren.

Het gebrek aan uitrusting is ook nefast voor de leerplanrealisatie van het vak verkoopkunde en artikelenkennis. De vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen krijgen een te sterke cognitieve invulling waardoor de leerlingen het beheersingsniveau onvoldoende bereiken. De waardevolle initiatieven, zoals het werkplekleren grijpt de school nog onvoldoende aan om de leerplanrealisatie doelgericht in te vullen en te beoordelen. Ook de meerwaarde van de extra dagen stages die de school organiseert, blijft om dezelfde reden onbenut.

De lestijden stages verkoopkunde vult de school in met een alternerende stage van twintig dagen (tien dagen in twee verschillende stagebedrijven). De stageovereenkomsten zijn conform de regelgeving opgesteld, maar worden onzorgvuldig ingevuld. De stageactiviteitenlijsten zijn niet afgestemd op de leerplandoelstellingen, de mogelijkheden van de stagebedrijven en de leerling. Door het ontbreken van evaluatiedocumenten kan de school de leerplanrealisatie niet aantonen.

Het vak modetekenen neemt de vakondersteunende rol voor het vak moderealisatie onvoldoende op. Daardoor is de realisatie van leerplandoelen zoals modellen en modeldetails voorstellen op een anschouwelijke en leesbare manier, stylen door toevoeging van accessoires, achtergrond, stalen en tekst te gering. De leraren zijn onvoldoende geïnformeerd over de leerinhouden, waardoor modellen uit moderealisatie en samenhangende opdrachten met het vak moderealisatie ontbreken.

In retouches worden enkele retouchetechnieken aangeleerd in deelstukstudies. De voorbereiding van deze deelstukstudies vergen echter te veel onderwijstijd waardoor er onvoldoende retouchetechnieken in simulaties en/of naar lichaamsconformatie aan bod komen. Het klantenwerk is te beperkt. Vorig schooljaar organiseerde de school een retoucheweek die enkele lestijden klantgerichte retouches opleverde. De leerplanrealisatie kan ze echter niet aantonen. Er zijn geen pas-, opdrachten-, of evaluatiefiches van de uitgevoerde retouchetechnieken om de leerplanrealisatie te staven.

In accessoires komen niet alle realisaties die het leerplan beschrijft aan bod. De leerplanonderdelen 'hoeden' en 'ceintuurs' biedt de school niet aan. Daarnaast gaat er te veel onderwijstijd naar bijvoorbeeld het breien van een sjaal. Dit schooljaar zijn de lessen accessoires gepland tijdens de stages waardoor er slechts tien lessen plaatsvinden.

Het vak moderealisatie verdeelt de school in mode theorie en mode praktijk. Daarnaast plant ze de lessen in theorie- of praktijklokalen. Deze kunstmatige opsplitsing leidt tot een onevenwichtig aanbod dat onvoldoende afgestemd is op de leerplandoelstellingen. Daardoor wordt 'het kiezen, onderzoeken en wijzigen van (archief)patronen' nog te vaak vertaald in het tekenen van patronen en/of studies (bijvoorbeeld basispatronen, kragen, mouwen, ...). De keuze van de werkstukken gebeurt niet steeds doordacht. Daardoor is de moeilijkheidsgraad en het afwerkingsniveau wisselend. De leerlingen voeren voldoende werkstukken uit en kinderkleding komt aan bod. De school maakt nog niet systematisch gebruik van het gratis opleidingsaanbod van de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling).

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is voor de meeste modevakken onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor mode theorie, verkoopkunde en artikelenkennis organiseert de school nog een examen. De validiteit van deze bevestigingen is ondermaats. Ze peilen enkel naar reproductieve kennis. Daarnaast zijn de linken met de leerplandoelen volledig zoek. De resultaten van de leerlingen zijn zwak.

Voor de vakken accessoires, retouches, etalages, modetekenen en stages zijn er buiten de puntenboekjes van de leraren geen evaluatiedocumenten. De beoordelingscriteria zijn vaag en het opvolgen van de leervorderingen verloopt onduidelijk. Tot dit schooljaar was dat ook het geval in mode. Nu hanteren de leraren een duidelijke procesevaluatie die mogelijkheden biedt tot een gerichte zelfevaluatie en evaluatie door de leraar. Een productevaluatie ontbreekt nog.

De geïntegreerde proef is voldoende geënt op het profiel van de opleiding. Een gelijkgerichte visie op schoolniveau ontbreekt. Zo bepalen de leraren jaarlijks welke vakken van het specifiek gedeelte en/of algemene vakken een opdracht opstellen. De proef bestaat uit een verzameling van zeer vaag geformuleerde vakopdrachten. De moeilijkheidsgraad en het afwerkingsniveau van de werkstukken/opdrachten volstaan. De evaluatie van de geïntegreerde proef is onvoldoende transparant. Een overzichtelijke puntenverdeling per opdracht, per vak en het totaalbeeld ontbreken. Er zijn geen eenvormige afspraken over de beoordeling van het product, het proces en de attitudes. Nochtans wegen de resultaten van de geïntegreerde proef voor één derde in de eindbeoordeling.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

De communicatie over de evaluatieresultaten is onvoldoende transparant. Het rapport vermeldt bijvoorbeeld slechts één beoordelingsresultaat voor de vakken stages en retouches. De resultaten voor het vak moderealisatie splitst de school op voor mode praktijk en mode theorie.

Er zijn geen sporen van een tussentijdse communicatie met de ouders over de vorderingen en resultaten van de geïntegreerde proefopdrachten. Het rapport vermeldt enkel het eindresultaat.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er is veel aandacht voor het creëren van een gunstig leer- en leefklimaat.

In enkele vakken zoals retouches, mode praktijk, modetekenen is het cursusmateriaal te beperkt om het leerproces degelijk te ondersteunen. Stappenplannen en werkvolgordes ontbreken meestal. De leerlingencursus voor verkoopkunde en artikelenkennis is ongestructureerd en bevat allerlei kopieën uit hand- en leerboeken. Contacten met de bedrijfswereld zijn gering.

De ondersteunde bundel voor de geïntegreerde proef is beperkt en biedt weinig concrete houvast. De opdrachten, de verwachte eindproducten per opdracht/vak en de beoordelingscriteria zijn vaag geformuleerd of ontbreken. Dit schooljaar is de bundel vooral voor moderealisatie grondig bijgestuurd, maar het blijft nog een aandachtspunt.

Deskundigheidsbevordering

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

De directie bezorgt de vakgroep driemaal per schooljaar een duidelijke vergaderagenda. De vakgroep bespreekt dan vooral praktische items. Onderwerpen als de onderwijsorganisatie, de uitrustingsproblematiek, het bewaken van de leerplanrealisatie, het afstemmen van de leerplanrealisatie op de leerplandoelstellingen en de jaarplanning, krijgen weinig aandacht. Door de ligging en het gebruik van de vaklokalen verlopen de informele contacten vlot. De leraren zijn vakbekwaam, maar slechts enkelen volgden de laatste jaren regelmatig nascholing.

4.1.1.9 Mode in bso derde leerjaar van de derde graad Mode-verkoop (leerplan D/2003/0279/012)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet voor de onderzochte vakken commerciële vorming/visual merchandising, moderealisatie/retouche en stages kleding-verkoop/retouche. De onderwijsorganisatie, het gebrek aan uitrusting en de beperkte leerplangerichtheid beïnvloeden de leerplanrealisatie veeleer negatief. Daarnaast kan door het ontbreken van evaluatiedocumenten het bereiken van de leerplandoelstellingen onvoldoende aangetoond worden.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school verdeelt de lestijden moderealisatie/retouche in drie lestijden mode theorie en acht lestijden mode praktijk. Daarnaast plant ze die lestijden in theorie- of praktijklokalen. Dit druist in tegen de visie van het leerplan die met één leerplan streeft naar een maximale integratie van de theorie en de praktijk.

De school kampt de laatste jaren met onstabiele opdrachten. Dit heeft een ongunstige invloed op de continuïteit in de opdrachten en het opbouwen van vakexpertise.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt niet over de minimale materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen voor commerciële vorming/visual merchandising te realiseren. De lessen plant ze in een praktijklokaal mode en niet een lokaal dat de sfeer van een winkelruimte oproept, zoals het leerplan voorschrijft. Hierdoor is een volledige realisatie van de leerplandoelstellingen onmogelijk.

De vaklokalen voor mode zijn goed uitgerust. In alle vaklokalen zijn enkele computers en projectieschermen aanwezig die de integratie van ICT in de lessen bevorderen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor het vak commerciële vorming/visual merchandising is het aanbod onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De aangeboden leerinhouden zijn zeer theoretisch waardoor de leerlingen het verwachte beheersingsniveau van de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen niet bereiken. Daarnaast is het aanbod onvolledig. Zo krijgen de leerplanonderdelen met betrekking tot kassa, inkopen en voorraadbeheer geen invulling. Ook biedt de school leerinhouden aan die niet aan de leerplandoelstellingen te linken zijn. Het leerplan omschrijft het vak als een zeer concreet doe-vak dat de leerlingen confronteert met de realiteit. Mogelijkheden om via bijvoorbeeld casestudies en gastdocenten de kennis, vaardigheden en attitudes van de mode-verkoop verantwoordelijke/afdelingschef te verwerven, blijven onbenut.

In moderealisatie/retouche is de leerplangerichtheid beperkt. De leerplandoelstellingen met betrekking tot retouches krijgen onvoldoende aandacht. Het is onduidelijk hoe de geleidelijke opbouw van de complexiteit en de zelfstandigheidsgraad verloopt. Het uitwerken van complexe retouches in een klantgerichte leeromgeving verdient meer aandacht. Ook de klantgerichte benadering van de leerplandoelen moderealisatie is gering. Het aantal afgewerkte werkstukken is beperkt. Dit schooljaar is er echter een positieve, veelbelovende kentering merkbaar. De aandacht voor probleemoplossend denken en handelen is groeiende en het creatief en zelfstandig verwerken van leerinhouden wordt gestimuleerd.

De stages kleding-verkoop/retouches worden alternerend georganiseerd. De stageovereenkomsten zijn conform de regelgeving opgesteld maar worden onzorgvuldig ingevuld. De stageactiviteitenlijsten zijn niet afgestemd op de leerplandoelstellingen, de mogelijkheden van het stagebedrijf en de leerling. Door het ontbreken van evaluatiedocumenten kan de school het bereiken van deze leerplandoelstellingen niet aantonen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school kan het bereiken van de leerplandoelstellingen voor het vak moderealisatie/retouche niet verantwoorden. Ze beschikt ook niet over evaluatiedocumenten van het vorige schooljaar. Sinds dit schooljaar hanteert ze een duidelijke procesevaluatie die mogelijkheden biedt tot een gerichte zelfevaluatie en evaluatie door de leraar. Een productevaluatie ontbreekt.

Voor commerciële vorming/visual merchandising organiseert de school nog een examen. De validiteit van deze bevestigingen is ondermaats. Ze peilt enkel naar reproductieve kennis. Daarnaast zijn de linken met de leerplandoelen volledig zoek.

De geïntegreerde proef is voldoende geënt op het profiel van de opleiding. Een gelijkgerichte visie op schoolniveau ontbreekt. Zo bepalen de leraren jaarlijks welke vakken van het specifiek gedeelte en/of algemene vakken een opdracht opstellen. De proef bestaat uit een verzameling van zeer vaag geformuleerde vakopdrachten. De moeilijkheidsgraad en het afwerkingsniveau van de werkstukken/opdrachten volstaan. De evaluatie van de geïntegreerde proef is onvoldoende transparant. Een overzichtelijke puntenverdeling per opdracht, per vak en het totaal beeld ontbreken. Er zijn geen eenvormige afspraken over de beoordeling van het product, het proces en de attitudes. Nochtans wegen de resultaten van de geïntegreerde proef voor één derde in de eindbeoordeling.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

De communicatie over de evaluatieresultaten is onvoldoende transparant. De resultaten voor het vak moderealisatie splitst de school op voor mode praktijk en mode theorie.

Er zijn geen sporen van een tussentijdse communicatie met de ouders over de vorderingen en resultaten van de geïntegreerde proefopdrachten. Het rapport vermeldt enkel het eindresultaat.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er is veel aandacht voor het creëren van een gunstig leer- en leefklimaat. Het cursusmateriaal is te beperkt om het leerproces degelijk te ondersteunen. De leerlingencursus voor commerciële vorming/visual merchandising is onvolledig en ongestructureerd.

De ondersteunende bundel voor de geïntegreerde proef is beperkt en biedt weinig concrete houvast. De opdrachten, de verwachte eindproducten per opdracht/vak en de beoordelingscriteria zijn vaag geformuleerd of ontbreken. Dit schooljaar is de bundel vooral voor moderealisatie/retouche grondig bijgestuurd, maar het blijft nog een aandachtspunt.

Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De directie bezorgt de vakgroep driemaal per schooljaar een duidelijke vergaderagenda. De vakgroep bespreekt dan vooral praktische items en onderwerpen zoals de onderwijsorganisatie, de uitrustingsproblematiek, het bewaken van de leerplanrealisatie, het afstemmen van de leerplanrealisatie op de leerplandoelstellingen en de jaarplanning, krijgen weinig aandacht.
---	---

Door de ligging en het gebruik van de vaklokalen verlopen de informele contacten vlot. De leraren zijn vakbekwaam, maar slechts enkelen volgden de laatste jaren regelmatig nascholing.

4.1.1.10 Specifiek gedeelte verzorging in bso derde graad Verzorging (leerplan D/2014/7841/033)

Voldoet

De leerlingen realiseren in voldoende mate de leerplandoelstellingen. Het onderwijsaanbod en de evaluatie zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerlingenresultaten voldoen. Een sterke preventieve leerbegeleiding draagt hiertoe bij.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod tijdens de lessen en/of tijdens de stage. Het aanbod is voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. Leerlingen verwerven de meeste leerplandoelstellingen op toepassingsniveau in betekenisvolle, beroepsgerichte contexten. De algemene doelstellingen 'communiceren' en 'in een organisatie, in een team werken' oefenen de leerlingen binnen betekenisvolle contexten uit hun leefwereld, maar onvoldoende in een beroepsgerichte context.
---	---

Op stage oefenen de leerlingen bijna alle leerplandoelstellingen. De leerlingen lopen gedurende het hele schooljaar twee dagen per week stage. Halverwege het schooljaar wisselen de leerlingen van stageplaats, zodat ze zowel bij kinderen als bij ouderen stage lopen. In het tweede leerjaar gaan de leerlingen ook in de thuiszorg op stage. De intensieve stagebegeleiding maakt dat de leraren het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen die op stage aan bod komen, kunnen bewaken.

Een aantal leerplandoelstellingen zijn onevenwichtig verdeeld over het lesaanbod. De leerlingen oefenen onvoldoende de algemene doelstellingen 'communiceren' en 'in een organisatie, in een team werken' tijdens de lessen. De leerlingen reflecteren tijdens de stage, maar in het lesgebeuren zijn alle doelstellingen die te maken hebben met reflecteren nauwelijks terug te vinden. De leraren hanteren geen gemeenschappelijke reflectiemethodiek. Bij het behandelen van de algemene doelstellingen 'zorg dragen voor gezondheid en welzijn' en '(ped)agogisch handelen' leggen de leraren te veel nadruk op het zieke kind en volwassen zorgvragers in acute situaties, waardoor deze doelstellingen veel tijd in beslag nemen. Volgens het leerplan beperkt de doelgroep zich tot het gezonde kind en volwassen zorgvragers in stabiele situaties en hoort deze complexe zorg meer thuis in het zevende specialisatiejaar.

De verticale leerlijn vertrekt voldoende van de eindsituatie van de tweede graad en ze bereidt de leerlingen goed voor op de specialisatiejaren.

Het aanbod vertoont onvoldoende horizontale samenhang. De school doet pogingen om de leerplandoelstellingen geïntegreerd aan te bieden maar slaagt hier onvoldoende in. De school verdeelt de leerplandoelstellingen over verschillende lescomponenten die de laatste jaren regelmatig van inhoud en naam wisselden. Deze indeling is veeleer gebaseerd op de vroegere onderwijsorganisatie van het oude leerplan dan op een grondige studie van het nieuwe leerplan. Dit maakt dat leerplandoelstellingen die logisch bij elkaar horen, verspreid zitten over verschillende componenten.

De school plant systematisch projectwerking in. In deze lessen krijgen de leerlingen de leerplandoelstellingen effectief geïntegreerd en zeer praktijkgericht aangereikt. Ook tijdens stage komen de leerplandoelen geïntegreerd aan bod.

De school organiseert alternerende stages. De leerlingen van één klasgroep lopen zowel stage bij ouderen als bij kinderen. Dit maakt het moeilijk om het lesgebeuren optimaal af te stemmen op het werkplekleren. Ook de activiteiten tijdens de projecten zijn gericht op één doelgroep en lopen niet parallel met de doelgroep waar de leerlingen stage doen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten uit het leerplan. Toch vertonen de infrastructuur en het didactisch materiaal enkele gebreken. Het praktijklokaal dat gebruikt wordt voor kinderopvang is te klein en bemoeilijkt het gebruik van activerende werkvormen om competentie-ontwikkelen les te geven. Het materiaal in alle praktijklokalen, met inbegrip van de keukens, is verouderd en stimuleert onvoldoende het leerproces in een realistische, actuele context.

De meeste lokalen beschikken over een computer voor de leraar en projectiemogelijkheid. De leraren maken beperkt gebruik van deze mogelijkheid. De school beschikt over notebooks en de leraren zetten deze efficiënt in om hun onderwijsproces te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerplandoelstellingen komen voldoende aan bod in de evaluatie. De evaluatiepraktijk bestaat uit schriftelijke toetsen en praktijkevaluaties.

De schriftelijke evaluaties bevatten zowel kennisvragen als concrete toepassingen in realistische, betekenisvolle contexten. Het beheersingsniveau sluit aan bij de verwachtingen van het leerplan. Het aandeel van kennisvragen is echter groot in verhouding tot het aandeel kennisdoelstellingen in het leerplan.

Praktijkevaluaties tijdens de lessen gebeuren aan de hand van checklists waarin de leerplandoelstellingen geconcretiseerd zijn in waarneembaar gedrag. Enkel de praktijkevaluaties van de leerplandoelstellingen die horen bij de algemene doelstelling 'indirecte zorg verlenen' is niet valide. De gebruikte evaluatiecriteria zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De stage-evaluatie meet deze doelstellingen wel valide.

De stage-evaluatie omvat bijna alle leerplandoelstellingen. De stagebegeleider, de mentor van de werkplek en de leerling zelf evalueren de stage aan de hand van de leerplandoelstellingen die de vakgroep concretiseerde in duidelijke, transparante evaluatiecriteria.

De leerlingen kennen bij de evaluaties het puntenaandeel per onderdeel. Ze weten ook voor hoeveel elke lescomponent en stage meetelt in het eindtotaal.

De geïntegreerde proef (GIP) is verweven met de stage en bestaat uit een observatieopdracht bij ouders en het uitwerken van activiteiten bij kinderen. Beide opdrachten synthetiseren maar een beperkt aantal leerplandoelstellingen. Van echte integratie van leerplandoelstellingen is geen sprake.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

De leerlingen kunnen hun resultaten gedetailleerd volgen via het elektronisch leerplatform. Rapporten geven kwantitatieve informatie en uitgebreide kwalitatieve commentaar. Het stageverslag schetst een grondig beeld van de evolutie en van de sterktes en de werkpunten van de leerlingen. De rapportering geeft een duidelijk beeld van de leervorderingen, maar verwijst weinig naar remediëringsinitiatieven.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding ondersteunt de leerlingen in het bereiken van de leerplandoelstellingen. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk. Een sterk preventieve aanpak typeert de leerbegeleiding. De leraren gebruiken veelvuldig activerende werkvormen. De lessen spelen in op de ervaringen en de belevingswereld van de leerlingen. Het studiemateriaal is sinds dit jaar meer gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De schriftelijke toetsen en examens bevatten duidelijke schrijfkaders. Herhalingsvragen en oefencasussen bereiden de leerlingen voor op de examens. Differentiatie tussen leerlingen gebeurt echter zeer weinig. Zo voorziet de school weinig extra ondersteuning voor instromers met onvoldoende voorkennis.

De begeleiding tijdens de stage is zeer intensief. De leraren gaan om de twee weken op stagebezoek en werken samen met de leerlingen op de werkvloer. Zo merken stagebegeleiders tekorten snel op en trachten deze te remediëren. Bij ernstige problemen tijdens de stage kan de stagebegeleider hulp inroepen van een coördinator.

De leraren volgen de schoolgebonden afspraken rond stimulerende, compenserende, remediërende en differentiërende (sticordi-) maatregelen nauwgezet op.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep overlegt veelvuldig over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's. De leraren wisselen informatie over vernieuwingen in het werkveld onderling uit. Ze reflecteren over vormingsbehoeften en zoeken een gepaste oplossing voor de gedetecteerde vormingsnoden.

Grondige reflectie op het leerplan door de vakgroep en het beleid biedt mogelijkheden om de onderwijsorganisatie doelgerichter vorm te geven met het oog op een optimale leerplanrealisatie.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert, maar ook inspraak van het personeel mogelijk maakt. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De efficiënte samenwerking tussen de preventieadviseur van de scholengemeenschap en de lokale preventieadviseurs zorgt ervoor dat de organisatie van BVH vanuit een bewuste attitude gebeurt. Zowel bij de aanvangsbegeleiding als tijdens de personeelsvergaderingen is er geregeld aandacht voor aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van het personeel, de leerlingen en de ouders. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving in de verschillende gebouwen waarvan de school gebruikmaakt.

Om alle risico's van de schoolgebouwen te beheersen, implementeert de school momenteel een dynamisch systeem dat de accurate planning van de actiepunten mogelijk maakt. Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne en externe dienst, blijken er enkele tekorten. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt of gedeeltelijk opgelost, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor compenserende maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze attitude toont aan dat de instelling proactief handelt.

Uit de rondgang blijkt dat de zekeringskasten niet afgesloten zijn. Door ongelijke en losliggende tegels is er kans op valgevaar (bijvoorbeeld de speelplaatsen en enkele klaslokalen). De verluchting in enkele leslokalen is niet optimaal (bijvoorbeeld chemielokaal in het C-blok, de refter in het F-blok en het wetenschapslokaal in het A-blok) en voldoet niet in de didactische keukens. De school ontving recentelijk een goedkeuring voor de renovatie van de keukens en hoopt in september 2015 de werken aan te vatten.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en plant, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De aanvangsbegeleiding vertrekt vanuit een degelijke visie die vanuit overleg tussen schoolleiding en mentoren is vastgelegd. De aanpak is gestoeld op het principe van de school als lerende organisatie en dit in een kader van teamleren (leren aan en van mekaar). Een nauwkeurig uitgewerkt stappenplan vormt het kader voor de uitbouw van de begeleiding van nieuwe leraren en interimarissen. Zowel de schoolleiding als de mentoren onderstrepen daarbij het groot belang van een strikte scheiding tussen de aanvangsbegeleiding door vier mentoren en het evalueren door de schoolleiding.

Via nascholing (zowel intern als extern), een doel dat voor de nieuwe collega's pas in het tweede jaar aan bod komt, beoogt de schoolleiding dat de personeelsleden op de hoogte blijven van de onderwijsrevoluties, dat ze werken aan hun competenties en reflecteren over het eigen functioneren en dit in een continu proces. Deze visie sluit aan bij de schoolvisie waarin interne kwaliteitszorg een belangrijke plaats krijgt.

Ondersteuning De aanvangsbegeleiding wordt gedragen door vier mentoren. Omwille van het belang dat de school aan de aanvangsbegeleiding hecht, worden ook een aantal uren bijzondere pedagogische taken geïnvesteerd. De mentoren voorzien in een programma dat over het schooljaar is uitgestippeld. Er gaat daarbij aandacht naar onthaal en ondersteuning bij verschillende facetten van het leraarschap zoals het klasmanagement, de oudercontacten, het evalueren, de begeleidende en delibererende klassenraad. De nieuwe leraren beschikken over een syllabus waarin de krijtlijnen van deze vormingsmomenten zijn vastgelegd. De mentoren doen ook een aantal lesobservaties gekoppeld aan een nabespreking. Deze lesbezoeken alsook de feedback zijn vooral bedoeld als leermoment en stimulans bij het groeiproces van de nieuwe leraar. De vertrouwenspositie van de mentoren wordt scherp bewaakt. De eindevaluatie wordt door de schoolleiding genomen. Zij berust op een aangekondigd en een niet-aangekondigd lesbezoek. Het beleid laat zich bij deze beslissing wel inspireren door de mentoren, maar hierbij wordt hun vertrouwenspositie zeer sterk gewaarborgd.

Doeltreffendheid De mentoren waken erover dat het aanvangsprogramma haalbaar blijft. Uit gesprekken blijkt dat de nieuwe leraren kunnen rekenen op de hulp van de collega's. Voor vakgerichte informatie kunnen zij terecht bij hun vakgroep. Binnen de aanvangsbegeleiding besteedt men ook aandacht aan het aanscherpen van het reflecterend vermogen van de nieuwe leraren. Het mentoraat ziet dit als een belangrijke stapsteen in het leraar worden.

Uit het gesprek met een aantal nieuwe leraren blijkt een zeer grote appreciatie voor het programma aanvangsbegeleiding. Zij onderstrepen daarbij de ondersteuning en de open communicatie. De grote collegialiteit binnen het lerarenkorps zorgt er ook voor dat zij snel in het hele schoolleven worden opgenomen en snel deel uitmaken van een van de talrijke werkgroepen.

Tot slot speelt in het positieve welbevinden van de nieuwe leraren ook mee dat de schoolleiding zich laagdrempelig opstelt en bekommerd is om hun groeiproces.

Ontwikkeling De mentoren betonen een grote bekommernis voor de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding. Zij organiseren daarom onder meer ook een evaluatie van het vormingsprogramma waarna, indien nodig, een aanpassing of bijsturing volgt. Daarnaast is door de mentoren specifieke vorming gevolgd om de aanvangsbegeleiding een professionele invulling te geven.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school wordt geconfronteerd met een steeds toenemende nood aan leerlingenzorg. De leerbegeleiding kadert binnen een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding op schoolniveau. Het pedagogisch project en de missie van de school zijn er het referentiekader voor. De bekommernis voor wie het moeilijk heeft en het bieden van maximale ontplooiingskansen staan centraal. De school heeft haar visie op leerbegeleiding uitgeschreven in haar schoolwerkplan. Door het scheppen van krachtige leeromgevingen en leerlinggericht onderwijs aan te bieden, wil ze kansen creëren voor alle leerlingen via acties waarbij de leraren een cruciale rol spelen. Het vertrekpunt is het driehoekmodel op zorg: van een brede, preventieve basiszorg naar een smallere verhoogde zorg en uitbreiding van zorg. De school wil doelbewust inzetten op eerstelijnsbegeleiding voor elke leerling door de klasleraar en alle vakleraren.

Er is een aanzet om de doelstellingen en acties met betrekking tot leerbegeleiding af te stemmen op de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) voor leren leren. De geformuleerde doelen zijn echter beperkt en weinig geoperationaliseerd, wat een controle op de doeltreffendheid bemoeilijkt.

Ondersteuning De school ondersteunt de preventieve en remediërende leerbegeleiding door de nodige structuren te creëren. In de eerste graad is de leerbegeleiding nauw verweven met de werking voor gelijke onderwijskansen. De spilfiguren van de leerlingen- en leerbegeleiding zijn de leerbegeleiders en de graadcoördinatoren die de veelheid aan acties (brochures met o.a. studie- en organisatietips en leeroverzichten per vak, zelfstandige en begeleide avondstudie, studiemethodebegeleiding, ...) vormgeven en stroomlijnen in een traject waarin leerlingen, ouders en vakleraren voldoende actief betrokken worden. Het regelmatig formeel en informeel overleg van de leerlingenbegeleiding met de graadcoördinatoren en de klassenleraren garandeert de informatiedoorstroom en een consequente opvolging.

De zorgbehoeften van leerlingen worden o.a. via de baso-fiches en de instaptoets voor taal bij de start in kaart gebracht. De leerlingbegeleiders stellen bij het begin van elk schooljaar klasprofielen ter beschikking waarin, met het oog op gepaste begeleiding, per leerling relevante informatie te vinden is.

De school besteedt veel aandacht aan preventieve leerbegeleiding. Ze organiseert extra taallessen voor taalarme leerlingen in de eerste graad en heeft plannen om dit verder te zetten in de tweede en de derde graad. Er is structurele aandacht voor leren leren in de eerste en in de tweede graad. In de eerste graad zijn er specifieke lessen en structurele begeleiding i.v.m. leren leren. Leerlingen krijgen ook algemene en vakspecifieke tips aangereikt over hoe ze thuis hun leren kunnen aanpakken en hoe ze examens kunnen voorbereiden. Voor het aanbrengen van een studiemethode kan de klassenraad een beperkt aantal eerstegraadsleerlingen per trimester doorverwijzen naar de begeleide avondstudie. Ook voor leerlingen van de overige graden zijn er mogelijkheden voor zelfstandige avondstudie met begeleiding.

De school streeft naar een verzelfstandiging van het studeren over de drie graden en wijst de brede basiszorg toe aan de vakleraren. Uit de doorgelichte vakken blijkt dat leraren doorgaans heldere eisen stellen aan leerlingen in een positief en gestructureerd leerklimaat. Voornamelijk in de eerste graad is er aandacht voor leren leren en nam de school recentelijk enkele initiatieven die differentiatie mogelijk maken (gesplitste lestijden voor wiskunde en Nederlands). Toch overheerst zelfs daar een leraargestuurd onderwijsproces en zijn binnenklasdifferentiatie en leerlingactieve werkvormen nog veeleer uitzonderlijk. Er zijn binnen de vakgroepen weinig afspraken over een uniforme aanpak. Hierdoor is de aandacht voor het expliciteren van leerstrategieën en voor probleemoplossend leren leraarafhankelijk. In de derde graad aso onderstreept de school het belang van het zelfsturend en onderzoekend leren via de onderzoekscompetentie. De kwaliteit van de implementatie is echter niet optimaal.

Op het vlak van remediëring zijn er geen gestructureerde of geroosterde uren voor inhaal- of bijwerklessen. De leraren zijn wel vlot beschikbaar om vraaggestuurd en/of op vrije basis extra ondersteuning te bieden. De begeleidende klassenraad volgt de effecten van de remediëringsinitiatieven voor elke leerling op en stuurt bij waar nodig. De individuele inspanningen worden echter nog niet door alle leraren geregistreerd in het leerlingvolgsysteem en in de leerlingenagenda's. De leer(lingen)begeleiders trachten het overzicht van de begeleidingsinitiatieven en de communicatie hieromtrent met de ouders te bewaken.

De school besteedt veel zorg aan leerlingen met specifieke noden. Op basis van een grondige analyse van de beginsituatie worden geïndividualiseerde handelingsplannen opgesteld, waarin afspraken tussen leerlingen en ook leraren zijn opgenomen. Een accurate opvolging gebeurt door de leerbegeleiders.

Doeltreffendheid De school biedt een gevarieerd en gevuld palet aan van leerondersteuning en dit vanuit een grote taakbekommernis van beleid en leraren. Omdat aan de ondernomen acties en initiatieven geen duidelijke verwachtingen qua resultaten worden gekoppeld noch een wijze van effectmeting, slaagt de school er niet in om op systematische wijze de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding na te gaan. Wel worden de vele ondersteuningsmaatregelen op praktisch-organisatorisch vlak opgevolgd en jaarlijks bijgestuurd. Ook aan de hand van registraties en enquêtes bij leerlingen worden een aantal acties zoals de begeleide avondstudie kwantitatief en kwalitatief geëvalueerd.

De school heeft een elektronisch leerlingvolgsysteem waarin naast een aantal persoonlijke gegevens en de studieloopbaan ook de besprekingen van de klassenraden en de begeleidende activiteiten op schoolniveau goed worden opgenomen. Deze gegevens worden vooral beheerd door de klassenleraar en de leerlingbegeleiders. Op schoolniveau zijn evenwel, zowel voor de registratie van de ondersteunende acties als voor het onderwerp en de effecten, nog geen richtlijnen over het systematisch inbrengen van de informatie na individuele begeleiding uitgewerkt.

De school heeft cijfermatig een zicht op de resultaten van haar leerlingen, zowel binnen de eigen school als in het vervolgonderwijs. Een analyse op basis van objectieve (cijfer)gegevens – bijvoorbeeld onderzoek naar de evolutie van de leerlingenresultaten na begeleiding - is er echter nog niet. Omwille van het toenemend aantal zorgleerlingen en de stijgende werkdruk, is het nochtans belangrijk om in kaart te brengen of de geïnvesteerde energie in de talrijke begeleidingsinitiatieven ook voluit rendeert.

Ontwikkeling De school heeft oog voor verdere ontwikkeling en bijsturing van de lopende initiatieven. Ze biedt kansen voor nascholingen om de didactische en pedagogische bekwaamheid van leerlingenbegeleiders en de leraren te verhogen. De frequente overlegmomenten tussen de leerbegeleiders, de graadcoördinatoren, de klassenleraren en de vakleraren zorgen voor heel wat ontwikkelingsdynamiek. De school reageert ook alert op nieuwe ontwikkelingen op het vlak van leerlingenbegeleiding en zorgbeleid zoals de mogelijke implicaties van het M-decreet.

Voor de invulling van de studiebegeleiding op vakniveau vertrouwt de directie op de professionaliteit en de verantwoordelijkheidszin van de leraren. De betrokkenheid en het engagement van het lerarenkorps bieden kansen voor de verdere groei ervan. Het beheersbaar houden van de extra leerondersteuning is vooral een zaak van het verder aanzwengelen en opvolgen van de directe leerondersteuning op vakkenniveau.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De schoolleiding bestaat uit twee directeurs en een technisch adviseur coördinator (TAC). De domeinen waarvoor ieder directielid bevoegd is, zijn duidelijk afgebakend. Deze complementaire taakverdeling wordt opgevolgd tijdens wekelijkse vergadermomenten en via dagelijks informeel overleg. Het directieteam kiest voor een laagdrempelig en toegankelijk leiderschap. Op deze manier slaagt de schoolleiding erin een ruime groep personeelsleden te motiveren en te mobiliseren voor de brede waaier initiatieven en activiteiten binnen de school.

Coördinatoren per graad, leerlingbegeleiders en een efficiënt secretariaat ondersteunen het directieteam inhoudelijk, organisatorisch en logistiek bij hun dagelijks bestuur. De graadcoördinatoren en leerlingbegeleiders staan, vanuit een positie van vertrouwen, in voor de invulling en de uitvoering van de beleidslijnen. Tweewekelijkse overlegmomenten versterken de gelijkgerichtheid van dit middenkader.

Voor alle personeelsleden werkte het directieteam een geïndividualiseerde functiebeschrijving uit. Zij vormt de basis voor de functioneringsgesprekken die op regelmatige tijdstippen plaatsvinden.

Visieontwikkeling Het grote aantal nieuwe leraren noopte de school ertoe het pedagogisch project van de Zusters van de Christelijke Scholen van Vorselaar scherp te stellen. De school concretiseerde het pedagogisch project in een schoolreglement en in een schoolwerkplan dat de organisatorische aspecten van de schoolwerking, de leerbegeleiding en de evaluatie van de algemene vakken gedetailleerd aanstuurt. De samenwerking tussen de onderwijsvormen aso-bso-tso en de aanmoedigende en ondersteunende houding van de leraren en van het ondersteunend personeel tonen aan dat de schoolvisie, die de aandacht voor iedere leerling beklemtoont, gedragen wordt door het personeel. Het vastleggen van de prioriteiten op lange termijn in een gefaseerd en strategisch ontwikkelingsplan staat in de startblokken.

Een pedagogisch-didactische visie op het realiseren en evalueren van vaardigheden ontbreekt. Daardoor worden onder meer de stages, de geïntegreerde proef (GIP), de onderzoekscompetentie en sommige praktijkvakken onvoldoende ondersteund.

Besluitvorming Het schoolbeleid overlegt met de diverse verplichte participatieorganen. Het LOC, de schoolraad en de ouderraad zijn reglementair samengesteld. De officieel opgelegde participatiestructuur wordt verruimd met een aantal niet-verplichte organen zoals een collegiale overleggroep van leraren, vergaderingen met het middenkader en allerlei werkgroepen. De overlegcultuur tussen alle betrokkenen is sterker voelbaar op instrumenteel en organisatorisch vlak dan op conceptueel of strategisch vlak.

Kwaliteitszorg De school verzamelt systematisch kwalitatieve en kwantitatieve context-, input-, proces- en outputgegevens met het oog op schoolontwikkeling. Deze informatie vormt aanleiding tot analyse en zo nodig tot verbeteringsinitiatieven. De schoolleiding slaagt erin een aantal organisatorische aspecten van de schoolwerking te borgen of bij te sturen door vanuit functionele onderzoeksvragen informatie te verzamelen en te analyseren, de resultaten van de analyse te interpreteren, op basis daarvan acties te ondernemen en die te evalueren.

De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod en voor de evaluatie bij de vakgroepen. Niet alle vakgroepen reflecteren even doelgericht en informatiegestuurd over hun pedagogisch-didactisch handelen. Daardoor zijn er op vlak van de leerplangerichtheid van het aanbod, de curatieve leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk verschillende snelheden. De schoolleiding bewaakt de effecten van de acties op vakgroepniveau onvoldoende.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen.
- De leerbegeleiding van leerlingen met specifieke pedagogische noden.
- De aanvangsbegeleiding van nieuwe leraren.
- Het engagement van het schoolteam.
- Het aangenaam en gestructureerd schoolklimaat.
- De integratie van aso, bso en tso.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het consequent nastreven van het opvoedingsproject en een gemeenschappelijke doelgerichtheid.
- De toegankelijkheid van het directieteam.
- Het verzamelen en analyseren van gegevens met het oog op schoolontwikkeling en verbeteringsinitiatieven.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De systematische bewaking van de leerplanrealisatie op basis van een degelijke leerplanstudie.
- De ondersteuning van de leerplanrealisatie met actuele uitrusting en leermiddelen voor sommige vakken.
- De realisatie van de onderzoekscompetentie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De opvolging van de leerbegeleiding op vakniveau.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen, met bijzondere aandacht voor vaardigheden en attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging van de kwaliteitszorg op vakgroepniveau.
- De visie op de onderwijsorganisatie en de evaluatiepraktijk in tso en bso.
- De ontwikkeling van een eenvormig stage- en GIP-beleid.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor project algemene vakken in bso tweede graad (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor mode in bso derde graad Moderealisatie en -verkoop (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor mode in bso derde leerjaar van de derde graad Mode-verkoop (opvolging inspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Moderealisatie en -verkoop		mode
Graad 3 BSO Mode-verkoop		mode

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **06-02-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart WINDELS de inspecteur-verslaggever	Yolanda VAN BERGEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	